

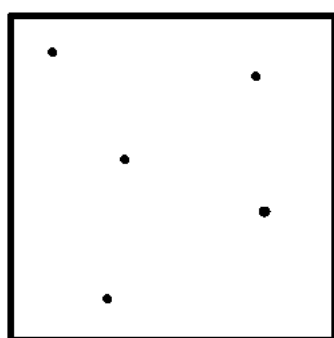
**Első Jelentés a „Szárazgyepek megőrzése Közép-Magyarországon” című
Life+ Nature (LIFE NAT/HU/001028 azonosító számú,
HUGRASSLANDSLIFE rövid elnevezésű) projekthez.**

Készítette: Dr. Nagy János György

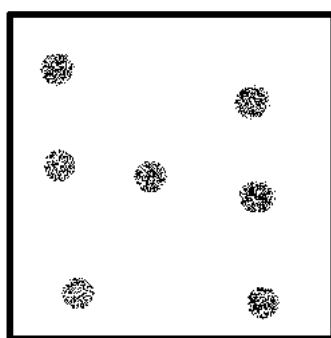
2100 Gödöllő, Egyetem tér 4/a földszint 1

A felmérés célja a természetvédelmi kezelések megkezdése előtti állapot rögzítése 8 helyszínen 3-3 mintavételi területen a szerződésben és szóban rögzítettek szerint. Domony-völgyben a cserjeirtás a szerződés kötésének időpontjában már megtörtént, ezért ott a cserjeirtást megelőző állapotok nem kerülhettek rögzítésre.

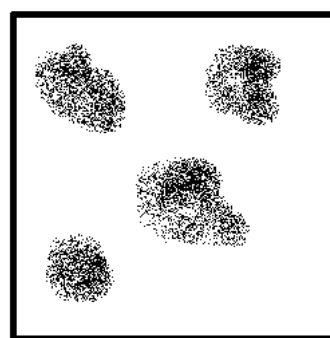
A személyes egyeztetés után a mintázat megjelenítésére a hazai gyakorlatban sajnos igen ritkán használt, azonban gyakorlati szempontból nagyon informatív szociabilitást használom:

1.

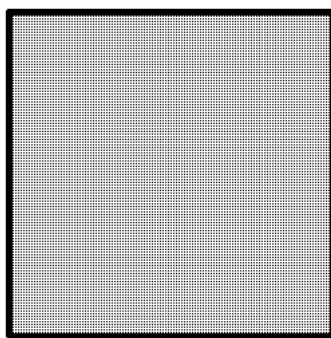
2.

3.

4.

5.

Társulásképeség (szociabilitás)

1. szálanként,
2. kis csoportokban,
3. foltokban,
4. nagy, összefüggő telepekben,
5. összefüggő, zárt tömegben.

Készítette: Nagy János György (2016).

Az egyes célterületeken a 3 mintavételi egység helyének és méretének meghatározásakor elsődleges cél volt a kezelések hatásának kimutathatósága. Ezért a mostani jelentésben megemlítem a mintavételi egységekben a honos és archeophyton flóra fás szárú fajait is

amelyeket a cserjeirtás vagy annak hatásai érinthetnek. A következőkben néhány mondatban leírom a nyolc kezelésre kijelölt területen tapasztaltakat:

1. Gyermely-Máriaalom. Kiszállás időpontja 2016 január 19.:

A kezelésre kijelölt terület keleti- és középső része egy dombon végighúzódó cserjésedő, igen jó állapotú löszgyep, melynek alján a honos cserjék, fák (*Ligustrum vulgare*, *Rosa canina* agg., *Crataegus monogyna* agg., *Fraxinus ornus*, *Prunus spinosa*) nagyobb összefüggő foltokban találhatók, míg a dombtetőn a cserjésedés kisebb mértékű. A becserjésedés mértéke kezelésre kijelölt területet ezen két részét tekintve közepes (szociabilitás: 3). Inváziós fa faja a *Robinia pseudoaccacia* (szociabilitása a kezelésre kijelölt terület egészét tekintve 3), ami legnagyobb mennyiségben vizsgált terület völgyi részén és a kezelésre kijelölt terület nyugati oldalán létesített *Tilia cordata* erdőnek a peremén van jelen, valamint a *Pinus nigra* amelynek példányai elszórtan, a terület keleti dombtetőjén figyelhetők meg (szociabilitás: 1). Az inváziós lágyszárúak közül a *Solidago canadensis* (szociabilitása a kezelésre kijelölt terület egészét tekintve 2) és az *Aster salignus* (szociabilitása a kezelésre kijelölt terület egészét tekintve 1) nagyobb mennyiségben a völgy alján találhatók gyakran kefe-sűrű akác sarjak és honos cserjék között.

Az első mintavételi terület jele M1, mérete: 25 m², alakja négyzet. Cserjésedő löszgyepben került kijelölésre. Inváziós faja a *Pinus nigra* (1 db, szociabilitás: 1). Feljegyzett őshonos fajai a *Rosa canina* agg., *Ligustrum vulgare*, *Viburnum lantana*, *Fraxinus ornus* és a *Prunus spinosa*.

A második mintavételi terület jele M2, mérete: 25 m², alakja négyzet. Kefe-sűrű kökényes cserjésben került kijelölésre a kezelésre kijelölt löszgyep völgy alji területén. Inváziós fa faja *Robinia pseudoacacia* (9 db., szociabilitás: 3), inváziós lágyszárú fajai a *Solidago canadensis* (17 db. emergens szár, szociabilitás: 2), és az *Aster cf. salignus* (12 db. emergens szár, szociabilitás: 2). Feljegyzett honos faja a *Prunus spinosa*.

A harmadik mintavételi terület jele M3, mérete: 286 m² (11x26 m), alakja négyzet. A felvétel a kezelésre kijelölt területet a kislevelű hárs (*Tilia cordata*) eredőben készült. Ennek széle erősen, belseje közepes mértékben fertőzött idősebb akácokkal. A felvétel területén a *Tilia cordata* dominancia mellett 6 db idősebb *Robinia pseudoacacia* (szociabilitás: 4) volt, melyek közül kettő dupla törzsű.

2. Budaörsi kopárok. Kiszállás időpontja 2016 január 19.:

Megközelítve a Budaörs, Alsószállás, Szamorodni utca irányából.

Mindhárom mintavételi terület *Pinus nigra*val nagyobb foltokban (szociabilitás 3) erősen szennyezett, leginkább középhegységi cseres tölgyesben (*Quercetum petraeae-cerridis*) került kijelölésre. Domonás fa faja a *Quercus cerris*, mellette kevés a fiatal *Fraxinus ornus*. Cserjeszintje gazdag, benne legjellegzetesebb fajok a *Rosa canina*, *Prunus spinosa*, *Ligustrum vulgare*, *Euonymus verrucosus*, *Cornus sanguinea*, *Cornus mas* és a *Crataegus cf. monogyna*, melyekre a nyíltabb területeken felfut a *Clematis vitalba*.

Az első mintavételi terület jele BU1, mérete: 169 m², alakja négyzet, Inváziós faja a *Pinus nigra* (7 db. szociabilitás 3,). Feljegyzésre került őshonos fás szárúak: a *Quercus cerris*, *Fraxinus ornus*, *Rosa canina*, *Prunus spinosa*, *Ligustrum vulgare*, *Euonymus verrucosus*, *Cornus sanguinea* és a *Crataegus cf. monogyna*.

A második mintavételi terület jele BU2, mérete: 170 m² (7,4 x 23 m), alakja téglalap, Inváziós faja a *Pinus nigra* (4 db. szociabilitás 3,). Feljegyzésre került őshonos fás szárúak: a *Quercus cerris*, *Prunus spinosa*, és a *Crataegus cf. monogyna*.

A harmadik mintavételi terület jele BU3, mérete: 114 m² (6x19 m), alakja téglalap, Inváziós faja a *Pinus nigra* (4db. szociabilitás 3,). Feljegyzésre került őshonos fás szárúak: a *Fraxinus ornus*, *Quercus cerris*, *Rosa canina*, *Euonymus verrucosus*, *Cornus mas* és a *Crataegus cf. monogyna*.

3. Tétényi fennsík. Kiszállás időpontja 2016 január 19.:

Eredetileg löszgyep, mely a *Pruno spinosae* – *Crataegetum* társulás cserjéivel, de főként a *Crataegus monogyna* alakkör cserjéivel erősen benőtt. A galagonya nagyobb, többé-kevésbé összefüggő foltjai az egész területet jellemzi (szociabilitás az egész területre: 3-4). A terület északnyugati részén jelöltem ki a három mintavételi pontot, ezekben inváziós növényfajt nem találtam.

Az első mintavételi terület jele TET1, mérete: 79 m², alakja kör (r=5 m), domináns faja a *Crataegus monogyna*.

A második mintavételi terület jele TET1, mérete: 79 m², alakja kör (r=5 m), domináns faja a *Crataegus monogyna*.

A harmadik mintavételi terület jele TET1, mérete: 79 m², alakja kör (r=5 m), domináns faja a *Crataegus monogyna*.

4. Debegió-hegy. Kiszállás időpontja 2016 január 22.:

A kezelésre kijelölt területen a *Festucetum vaginatae* nyílt homoki gyepjeinek szép, akáccal (*Robinia pseudoacacia*, szociabilitás: 3) és nyugati ostorfával (*Celtis occidentalis*, szociabilitás: 3) közepesen fertőzött állományát találtam.

Az első mintavételi terület jele DEB1, mérete: 25 m², alakja négyzet, domináns inváziós faja a *Robinia pseudoacacia* (35 db, szociabilitás 4) és a *Celtis occidentalis* (35 db, szociabilitás 4).

A második mintavételi terület jele DEB2, mérete: mérete: 79 m², alakja kör (r=5 m), domináns inváziós faja a *Robinia pseudoacacia* (28 db, szociabilitás 3).

A harmadik mintavételi terület jele DEB3, mérete: 79 m², alakja kör (r=5 m), domináns inváziós faja a *Robinia pseudoacacia* (26 db, szociabilitás 3). Feljegyzésre került őshonos fás szárú faja a *Crataegus cf. monogyna*.

5. Fóti Somlyó. Kiszállás időpontja 2016 január 22.:

A kezelésre kijelölt területen a melegkedvelő tölgyesek mellett a sztyepprétek találhatók. Inváziós Jelentősebb inváziós fafajai az akácok (*Robinia pseudoacacia*, szociabilitás: 3), nyugati ostorfák (*Celtis occidentalis*, szociabilitás: 3), bálványfák (*Celtis occidentalis*, szociabilitás: 2) és a feketefenyők (*Pinus nigra*, szociabilitás: 1-2). közepesen fertőzöttek. A nyílt sztyepprétek a legeltetés elmaradása miatt főként rózsafajokkal (*Rosa* spp, főleg *R. canina* agg.), egybibés galagonyákkal (*Crataegus* cf. *monogyna* agg.), kökényekkel (*Prunus spinosa* agg.), vackorokkal (*Pyrus pyraeaster*) erősen cserjésedik, fásodik.

Az első mintavételi terület jele FOT1, mérete: 25 m², alakja négyzet, domináns inváziós faja a *Robinia pseudoacacia* (138 db, szociabilitás 5) és a *Celtis occidentalis* (4 db, szociabilitás 1). Mellette jelentősebb számban van jelen a *Ligustrum vulgare*, *Crataegus monogyna* és a *Prunus spinosa*.

A második mintavételi terület jele FOT2, mérete: mérete: 50 m², alakja kör (r=4 m), domináns inváziós faja a *Celtis occidentalis* (2 db, szociabilitás 1). Mellette jelen van a *Ligustrum vulgare*, *Rosa canina*, *Fraxinus ornus* és az archeophyton *Berberis vulgaris*.

A harmadik mintavételi terület jele FOT3, mérete: 50 m², alakja kör (r=4 m), domináns inváziós faja a *Robinia pseudoacacia* (1 db, szociabilitás 1). Mellette nagyobb tömegben található a *Ligustrum vulgare*, *Prunus spinosa*, *Rosa canina* és a *Fraxinus ornus*.

6. Tápiósági Földvár. Kiszállás időpontja 2016 január 26.:

A kezelésre kijelölt területen a löszgyepek találhatók. Jelentősebb inváziós fafaja az akác (*Robinia pseudoacacia*, szociabilitás: 3-4), mely a területnek közel felét fedi. Inváziós lágyszárúak közül a szíriai selyemkóró (*Asclepias syriaca*, szociabilitás 2-3) jelent meg nagyobb tömegben. A terület becserjésedése jelentős veszély, amiben főleg a *Rosa canina* agg., *Crataegus monogyna* agg. és *Prunus spinosa* vesz benne részt. Az erős nitrát terhelésre és zavarásra utal a foltokban előkerülő *Sambucus ebulus* és *Conium maculatum*.

Az első mintavételi terület jele TAP1, mérete: 13 m², alakja kör (r=2 m), domináns inváziós faja az *Asclepias syriaca*, (17 db álló kóró, szociabilitás 3). Feljegyzett őshonos fajai a *Crataegus monogyna*, *Sambucus ebulus* és a *Conium maculatum*.

A második mintavételi terület jele TAP2, mérete 25: alakja négyzet, domináns inváziós faja a *Robinia pseudoacacia* (18 db, szociabilitás 2). Mellette jelen van a *Populus alba*.

A harmadik mintavételi terület jele TAP3, mérete: 4 m², alakja négyzet, domináns inváziós faja az *Asclepias syriaca* (68 db álló kóró, szociabilitás 5). Mellette jelen van a *Populus alba*.

7. Szentmártonkáta Kiszállás időpontja 2016 január 26.:

A kezelésre kijelölt területen még január végén is megfigyelhető volt a nyílt homoki gyepek (*Festucetum vaginatae*) három szubasszociációja a *typicum* (*festucetosum vaginatae*) a gyöngybarka füzes (*salicetosum rosmarinifoliae*) és a homoki árvalányhajas (*stipetosum borystenicae*). Valószínűleg jelen van a negyedik (*holoschoenetosum*) szubasszociáció is, de ezt még nem sikerült megfigyelni. A kezelésre kijelölt területet a honos fajok általi becserjésedés mellett az akác (*Robinia pseudoacacia*, szociabilitás a kezelésre kijelölt területen: 3) és kisebb mértékben a *Pinus nigra* (szociabilitás a kezelésre kijelölt területen: 1) mellett az *Asclepias syriaca* (szociabilitás a kezelésre kijelölt területen: 2) és kisebb mértékben az *Oenothera cf. biennis* (szociabilitás a kezelésre kijelölt területen: 1) fenyegeti.

Az első mintavételi terület jele SZ1, mérete: 4 m², alakja négyzet, domináns inváziós faja az *Asclepias syriaca*, (11 db álló kóró, szociabilitás 4) mellett az *Oenothera cf. biennis* (2 db álló kóró, szociabilitás 1). Feljegyzett őshonos fajai a *Festuca vaginata*, *Verbascum lychnitis*, *Koeleria cristata* és az *Eryngium campestre*.

A második mintavételi terület jele SZ2, mérete: 4 m², alakja négyzet, domináns inváziós faja a *Asclepias syriaca*, (3 db álló kóró, szociabilitás vélhetőleg 4 a sok kitört kóró miatt).

A harmadik mintavételi terület jele SZ3, mérete 50 m², alakja kör (r=4 m), domináns inváziós faja az *Robinia pseudoacacia* (41 db, szociabilitás 4). Mellette jelen van a *Populus alba*.

1. Küdöi-hegy Kiszállás időpontja 2016 január 28.:

A kezelésre kijelölt terület akáccal (*Robinia pseudoacacia*, szociabilitás a teljes területen: 3) közepesen fertőzött, galagonyával (*Crataegus cf. monogyna* szociabilitás a teljes területen: 4) erősen cserjésedő, a nyíltabb területeken értékes lőszesztyepp maradványt őriz. Őshonos fajok közül szórványosan előfordul benne a *Fraxinus ornus* és főleg nagyobb mennyiségben a *Pyrus pyraeaster*.

Az első mintavételi terület jele KUD1, mérete 79 m², alakja kör (r=5 m), domináns inváziós faja az *Robinia pseudoacacia* (7db, szociabilitás 1). Feljegyzett őshonos fajai *Pyrus pyraeaster*, *Berberis vulgaris*, *Ligustrum vulgare*, *Crataegus monogyna* és a *Rosa canina* agg.

A második mintavételi terület jele KUD2, mérete 50 m², alakja kör (r=4 m), domináns inváziós faja a *Robinia pseudoacacia* (2 db idős, szociabilitás 3). Feljegyzett őshonos fajai a *Crataegus monogyna* és a *Prunus spinosa*.

A harmadik mintavételi terület jele KUD3, mérete 36 m², alakja négyzet, domináns inváziós faja a *Robinia pseudoacacia* (19 db idős, szociabilitás 5). Feljegyzett őshonos fajai a *Crataegus monogyna* és a *Prunus spinosa*.

2016. február 4.

Dr. Nagy János György